

[Hans Hansen (Rørby).]

jo deres sag for den offentlige ekspropriationskommission, og så må vi se til den tid, hvordan det går. Jeg spår, at det ikke bliver billigere, når den offentlige ekspropriationskommission kommer til, end hvis man havde nøjedes med den private aftale.

Selve forslaget til beslutning finder jeg inderlig overflødig. Det, man ønsker igennem forslaget, er jo allerede opfyldt, idet man altid ved ekspropriation eller erhvervelse af jord prøver på at sørge for, at det ikke mere end nødvendigt kommer til at gå ud over den, der mister jorden. Dette menneskelige hensyn bliver, såvidt jeg har set, altid varetaget. Derfor vil vi fra vor gruppes side ikke være med til at stemme for dette forslag, men vil stemme imod.

Ordføreren for forslagsstillerne (Fuglsang): Jeg kan ikke takke for nogen ubetinget velvillig modtagelse af vort forslag; fra en enkelt side er det stemplet som uigennemførligt, og fra anden side har man fremhævet forslagets ekstraordinære karakter. Det er rigtigt, at forslaget har en ekstraordinær karakter, men det er efter vor mening også født af en ganske ekstraordinær situation, og det er bl. a. denne situation, som er baggrunden for hele den redegørelse, jeg fandt det nødvendigt at fremsætte. De militære ekspropriationer, som finder sted i øjeblikket, kan ikke sammenlignes med de almindelige, om jeg så må sige løbende ekspropriationer, idet de finder sted i et ganske usædvanligt omfang. De anlæg, som iværksættes rundt omkring i landet, dækker meget betydelige arealer, også set i forhold til vor jordreserve overhovedet. De militære anlæg, som igangsættes, er langt større, end vort lands egne forsvarsinteresser kræver det, og kan ikke med rette siges at svare til, hvad almenvellet kræver, som der står i grundloven. Endvidere finder disse betydelige militære ekspropriationer sted på et tidspunkt, da hele jordspørgsmålet er ganske overordentlig vanskeligt, idet det, som det gang på gang fremhæves fra husmandsside, er vanskeligere for ungdommen nu end nogensinde før at få jord, og det vil følgelig være ganske usædvanlig vanskeligt for de mennesker, der mister deres ejendom ved de militære ekspropriationer, at få et tilsvarende sted at leve på. Endelig finder disse ekspropriationer sted på baggrund af en statshusmandslov, som, skønt den er vedtaget i 1948, allerede har vist sig at være ude af stand til at dække efterspørgslen efter jord, en statshusmandslov, som vel næppe er i

stand til at dække, hvad de militære anlæg sluger år for år. Det er på denne baggrund, vi anser det for nødvendigt at fremsætte et sådant forslag til beslutning.

Jeg er ganske klar over, at gennemførelsen af det forslag til beslutning, vi har fremsat, vil betyde ganske vidtgående forholdsregler, og ikke mindst, at det bliver nødvendigt at gennemføre ændringer i statshusmandsloven, hvad jeg også var inde på i min første redegørelse. Jeg mener, at en af de forholdsregler, som kan og må gennemføres, netop er, at der i statshusmandsloven indføres ret til ekspropriation i det omfang, det er nødvendigt. Det var i sin tid kravet fra husmandsside, og det har vist sig ikke mindst på baggrund af de mange ejendomme, som nedlægges på grund af de militære ekspropriationer, at skal jordbeholdet dækkes, er ekspropriation i høj grad nødvendig. Netop de militære ekspropriationer viser også, at en sådan ekspropriation er mulig. Når det er muligt at gennemføre så omfattende ekspropriationer til militære formål og få det til at stemme med grundlovens bestemmelse om almenvellets krav, så er det i langt højere grad muligt og nødvendigt at ekspropriere, når det gælder oprettelsen af nye ejendomme.

Det ærede medlem hr. Fibiger talte noget om, at han var modstander af tvangsforflytning af diverse familier, og antydede, at slikt nok kunne tænkes at foregå andre steder. Ja, men mit parti er netop også i høj grad modstander af dette, af at efterhånden hundreder af familier tvangsforflyttes fra den boplads, som de måske selv har skabt sig og er vant til at leve på. Når det alligevel sker, og sker til så unødvendige og skadelige formål som de militære anlæg, så mener vi, det må være rimeligt at skaffe familierne mulighed for at få anden jord. Vi mener, at man aldrig må sige: på det bestemte sted har I at flytte hen. Netop ved at gennemføre en ny statshusmandslov ved hjælp af ekspropriation vil der komme sådanne jordreserver frem, at de mennesker, der mister deres ejendomme som følge af de militære ekspropriationer, vil være i stand til at få en ejendom, der sikrer dem de samme livsforhold, som de hidtil har levet under.

Fiskeriministeren (Knud Rée): Jeg takker de ærede ordførere, der ligesom regeringen vil afvise dette forslag til beslutning.

Det ærede medlem hr. Smørum rejste spørgsmålet om de erstatninger, der er blevet udbetalt ved Borris. Spørgsmålet er